

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש יז טבת תש"פ: הדלקת נרות: ירושלים 4:17 תל-אביב: 4:32 חיפה 4:21 מוצאי שבת: ירושלים: 5:33 תל-אביב: 5:35 חיפה: 5:32 ר"ת: 6:10

פרשת ויחי חסד של אמת

מצוה לגמול חסד עם המתים, לטפל בערכי קבורתם וללזותם למנוחתם!

נלמד מהפסוק: "ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים" (פרק מז-כט) ופירש רש"י: חסד שעושים עם המתים הוא חסד של אמת, שאינו מצפה לתשלום גמול. עכ"ל. וחז"ל דרשו: וכי יש חסד של שקר שהוא אומר חסד ואמת: אלא כך אמר לו יעקב ליוסף: אם תעשה עמי חסד אחר מיתתי הוא חסד של אמת. (תנחומא).

ידוע מה שנסתפקו חז"ל בגמרא (סנהדרין מו.) האם קבורת המת הוא משום בזיון המת [שלא יתבזה לעין כל שלא יראו אותו מת ונרקב] או משום כפרה לנפטר [שמתכפר בזה שמורידים אותו לתחתיות]. ונפקא מינה בין הטעמים באופן שצויה שלא יקברוהו שאם הטעם משום בזיון, אין שומעין לו שהרי יש בזיון לקרוביו, ואם הטעם משום כפרה שומעין לו שהרי אינו מעונין בכפרה. [ולכאורה הרי צריך לקוברו מצד האיסור של "לא תלין נבלתו" ומדוע שומעין לו? אלא י"ל ששומעין לו בכך שלא יקבר בעפר, שכן מצד האיסור די שיקבר בארון. ולפי"ז ייצא עוד נפ"מ בספק הגמרא, שאם הטעם משום כפרה צריך לקוברו דוקא בעפר, ואם הטעם משום בזיון ניתן לקוברו בארון].

לאור ב' הטעמים המבוארים בגמרא [בזיון המת אצל הקרובים, וכפרה למת] ניתן להבין את בקשת יעקב אבינו, "ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים". שהרי אף כי קבורה מכפרת בכל מקום, אבל הקבורה בארץ ישראל מכפרת יותר, וכפי שנאמר "וכיפר אדמתו עמו". ואמרו חז"ל (כתובות קיא) כי הקבור בארץ ישראל כאילו קבור תחת המזבח.

הוא הדבר שביקש יעקב מיוסף, שאמנם מצד כבוד המשפחה די אם יקבור אותו במצרים, אבל מצד הכפרה מבקש "ועשית עמדי חסד ואמת" שיקברנו בארץ ישראל.

לפי"ז נוכל ליישב את קושיית **הכתב סופר** ששאל (בשו"ת יו"ד סימן קה): מדוע נחשבת התעסקותו של יוסף בקבורת אביו, "חסד של אמת" - שאינו מצפה לקבל שכר על כך. הרי יש בזה תועלת ליוסף שנשמר כבודו? אלא י"ל שאם זה מצד כבודו של יוסף די היה שיקבר במצרים, ורק מה שביקש יעקב לקוברו בארץ ישראל משום כפרתו, הוא זה שנחשב לחסד של אמת, שאין התועלת בזה ליוסף אלא ליעקב.

בשו"ע (יו"ד סימן שס"ב ס"ה) נפסק שאין לקבור רשע אצל צדיק, ואפילו רשע חמור אצל רשע קל. והמקור לדין זה במשנה (סנהדרין מו) "ולא היו קוברים אותו בקברות אבותיו אלא שתי בתי קברות היו מתוקנין לב"ד. עייש".

בשו"ת מהרש"ם (ח"ז סימן מז) מובא מעשה בטבח שהיה מחטיא את הרבים, שהיה מאכיל נבילות במזיד, וכשמת, שילמו יורשיו ממון הרבה כדי שיקברוהו ליד צדיק. ונשאל המהרש"ם האם צריך לפנות את החוטא מקברו או לא?

והשיב המהרש"ם שאף שברשע רגיל פסק כבר **החתם סופר** (בשו"ת יו"ד סימן שמא) שבדיעבד אם קברו רשע אצל צדיק אין מפנים אותו מקברו, אבל דין אחר יש למחטיא את הרבים, עליו אמרו חז"ל שאינו יוצא מהגהנום לעולם (ר"ה יז) על כן צריך לפנותו. ואין לחשוש שמא עשה תשובה שהרי אמרו (יומא פז.) שמחטיא הרבים אין מספיקים בידו לעשות תשובה.

"חייבים לנסוע אליו מיד"...

פעם שמע הצדיק **רבי אריה לוי** זצ"ל כי יש חולה בבית החולים "הדסה" ששעותיו ספורות וכי החולה מבקש לראותו. היה זה זמן קצר לפני שרבי אריה היה אמור למסור את שיעורו הקבוע בבית הכנסת. אמר לו נכדו שקודם יאמר את השיעור ומיד אחר כך יסעו לבית החולים.

רבי אריה סירב ואמר לנכדו כי מכיוון שאדם זה מבקש ממנו לבוא אליו מתוך מחשבה שאלו הם שעותיו האחרונות, חייבים לנסוע אליו מיד, כדי שלא נגיע לשם חלילה לאחר שילך הלה לבית עולמו.

כשהגיעו רבי אריה ומלווהו לאותו אדם בבית החולים, מיד פרץ הלה בבכי וביקש מרבי אריה לומר עמו את הווידוי, ולאחר כחצי שעה השיב את נשמתו ליוצרה. **דרך אבות**

"כסף עבור קדיש?!"...

יהודי הפנה שאלתו לאחד מגדולי הפוסקים: שכרו אדם לומר קדיש על נפטר בשנת האבל, שכידוע הוא חסד גדול למת. וכשהתחיל לומר, ביקשוהו לומר קדיש על נפטר אחר. האם מותר לו לכוון על שניהם, או שעליו לייחד את הקדיש לעילוי נשמת נפטר אחד בלבד?

השיב לשואל: שאלה כזו יש להפנות לפוסק הוראה שידין רב לו גם בתורת הנסתר ובקי ויודע מה פועלת אמירת הקדיש לתיקון הנשמות.

הלך אותו אדם והפנה שאלתו לפני הגאון **רבי בנימין אבא שאול** זצ"ל. אחז רבי בנימין בידו בהתרגשות והביע תמיהתו בפליאה עצומה: "פלא! לוקחים כסף עבור אמירת קדיש?!"

יגילו במלכם

עלון "איש לרעהו" פרשת ויחי הוקדש לעילוי נשמת

רבי חיים מנחם מנדל בן ר' מאיר עבי כהן זצ"ל

שיום היארעייט חל בכ' בטבת, ת. נ. צ. ב. ה. ה.
הוקדש על ידי המשפחה היקרה שיחיו - ברכת רוב נחת מעומקא דליבא

בכח התפלה להציל ולהושיע מכל צרה וצוקה!

נלמד מהפסוק: "אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי" ... (פרק מה-כב)

ובתרגום אונקלוס: "בצלתי ובבעותי" ודרשו חז"ל בגמרא (ב"ב קג.): וכי בחרבו ובקשתו לקח, והלא כבר נאמר (תהלים מד) "כי לא בקשתי אבטח וחרבי לא תושיעני! אלא "חרבי" - זו תפלה. "קשתי" - זו בקשה.

תמה המשגיח דלייקווד, הגה"צ רבי נתן מאיר וואכטפויגל זצ"ל בשיחותיו (הובא בלקט רשימות): איך אפשר לפרש כך את הנאמר בפסוק "בחרבי ובקשתי" כפי שתיקנו אונקלוס ופירש רש"י, ולהוציא המקרא מדי פשוטו כאשר נאמר מפורש חרב וקשת!?

אלא לומדים מכאן - אמר המשגיח - שתפלה זו מציאות של "חרב" וזו מציאות של "קשת" בעולם הרוחני. והוסיף בשם הגה"צ **רבי יוחם ליבוביץ זצ"ל:** הדרך הגדולה והיחידה לזכות לכל דבר היא התפלה. וכשנעניין בסיפורי התורה נווכח לראות ששום דבר לא זו בלי התפלה.

בספר ה"עיקרים" (מאמר ד-פט"ז) מבאר את הקשר ההדוק שישנו בין האמונה בהשגחת השי"ת על בראוי לבין התפילה. וכך כתב: "התפלה היא ענף מסתעף מן ההשגחה, שקבלת התפלה תורה בהכרח עליה. ומי שלא יתפלל בעת צרתו הוא מפני שאינו מאמין בהשגחה מן השמים, ואפילו אם מאמין בה אלא שמסתפק ביכולת השם להצילו, הוא גם כן כפירה."

"אמנם מי שמאמין בשניהם" - כותב ספר העיקרים - "אלא שירא פן יגרום החטא ולא תהיה תפלתו נשמעת, אף על פי כן אין ראוי שימנע בעבור זה מלהתפלל לא-ל על צרכיו, כי על ידי תפלתו הוא נכנע ונענה ויתקן את מדותיו. ואי אפשר לכוחות העליונים לחול על המתפללים זולת בהבנה שיהיה השפע חל עליהם, והבנה זו תפלה."

ולמדנו שני דברים, האחד, שאף אם יהיה המתפלל בתכלית הרוע כמנשה, מוכן לקבל החסד ע"י התפלה, והשנית, שהתפלה היא נשמעת אף מתוך הצרה כמו שהעיד הכתוב ובהצר לו חלה את פני ה'. (דה"י לג). וזה מורה על גודל הפלגת חסד השי"ת על בראוי. עכ"ד.

הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א רגיל לומר שבזמננו שהנסיונות מרובים כל כך, והקושי לחנך גדול מאוד, נראה שעיקר מצות חינוך הוא בתפלה על הבנים שיהיו תלמידי חכמים ויראי שמים.

וכפי שמצינו לחז"ל (בתנוד"א יח-י): מעשה בכהן אחד שהיה ירא שמים בסתר, והיו לו ששה בנים וארבע בנות, ובכל יום ויום היה מתפלל ומשתטח ומבקש רחמים ומלחך בלשונו עפר כדי שלא יבוא אחד מהם לידי עבירה ולידי דבר מכווער. אמרו: לא יצאה אותה שנה עד שבא עזרא והעלה את ישראל מבבל ואותו כהן עמהם, ולא הלך הכהן לעולמו עד שראה כהנים גדולים ופרחי כהונה מבניו ומבני בניו עד חמישים שנה. ועליו הכתוב אומר: "בטח בה' ועשה טוב, שכן ארץ רעה אמונה והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך."

"הדבר החשוב והמועיל ביותר לאדם הוא התפלה" - כותב **הגרי"מ שכטר שליט"א** (בספרו **לקט אמרים ח"א**) - "עד שחז"ל מגדירים זאת בפסוק "לא תאכלו על הדם" - קודם שתתפללו על דמכם (ברכות י:). שהתפלה היא כדי להחיות הנפש והדם. היש חסד גדול מזה שניתנה רשות לאדם לעמוד לפני השי"ת ולהתפלל על נפשו ודמו והקב"ה מאזין אליו..."

לא התייאש מן הרחמים...

כשבצל ה"כתב סופר" היה כבן שש שנים, חלה בחולי מסוכן ונטה למות רח"ל. הרופאים כבר נתייאשו מרפואתו. כבר קראו לחברא קדישא והדליקו נרות והתפללו תפלות הנהוגות קודם הפטירה.

או-אז פנו הרופאים לאביו בעל החתם סופר ואמרו לו: ידענו אדונינו כי איש אלוקים קדוש אתה, ואם אתה בתפלתך לא תוכל להושיע לבנך, הרי מצינו אפסה כל תקוה...

בשמוע החתם סופר דבריהם, העמיד עצמו בפנינת החדר ליד הארגז אשר כתבי יד קדשו בו, והחל לחלות את פני ה' בתפילה ובצעקה ובדמעות וב"ה שנתקבלה תפלתו. ואמרו הרופאים, עתה ידענו ביותר כי איש אלוקים הוא, ולפי ראות עינינו נתחדשה התקוה שיתרפא מחוליו.

אמר להם החתם סופר: "ממני לא סרה התקוה אפילו רגע אחד כי חסדי ה' לא תמו ולא כלו רחמינו". הכל ראו כי החולה השיב רוחו ונפשו וגם הח"ק כיבו הנרות והלכו לביתם בשמחה. והעידו תלמידי החת"ס ששמעו אז יוצא מפיו כי "על יובל שנים נתקבלה תפלתו" וכך היה שהאריך הכתב סופר ימים עוד חמישים שנה.

כשהגיע יום ה"ב-מצוה" של הכתב סופר, דרש דרשה לרבים וקבל דורונות ובתוכם קיבל מהרב בער פרנק זצ"ל מגש כסף ועליו מסודרים נרות, וכששאלהו לפרש המתנה הזו, השיב: "לפני שבע שנים, הדליקו בני ה"חברא קדישא" נרות אלו בעבורך בהיותך בגיל שש חולה מסוכן נוטה למות, ותהילה לה' נתהפך אז ה"נר" ל"רן" "ברן יחד כוכבי בוקר". נרך לא כבה ואתה מאיר ככוכבי בוקר, והנרות הללו שהח"ק הועידו עבורך נתונים לך". נרות אלו עברו בירושה אל בעל ה"דעת סופר".

הלמות עמלים

בטוח בכוחה של תפלה...

אחד מהגאונים המופלאים בערי המערב, היה הצדיק **רבי רפאל משה אלבאז** אב"ד בעיר "צאפרו". פעם הלך רבי רפאל משה בחבורת יהודי וגוי, והנה בתוך כדי הליכתם ראו לפתע מרחוק נחש ענק שעביו כעובי האילן. נחש זה הפיל חיתתו על כל בני האיזור, ואפילו לירות בו ברובה לא ניסו מאימת הנחש הענק.

אמר הגוי שהיה עמם כי "נראה שהנחש עדיין לא קלט אותנו ואם יראה נהיה בסכנה ולא נוכל להתקדם ליעדנו". לכן - אמר הגוי - אנסה בכ"ז לירות עם הרובה שבידי, בראשו של הנחש, אולם אם אחטיא אנחנו אבודים.

או-אז התערב רבי רפאל משה ואמר לגוי: תמתין עד שאשא תפלה זכה וברה מעומק הלב לפני שוכן מעונה שיתן בידנו את הנחש הנורא הזה ולא נהיה ח"ו טרף להכשתו.

אחר שהתפלל בדביקות ובלב שלם להשי"ת פנה לגוי ואמר לו: "עכשיו תירה כי ה' עמנו!" ואכן כיוון הלה לעבר הנחש וביריה אחת הרגו. ברגש ובשמחה רצו לעבר הנחש והגוי פשט מעליו את עורו והרבה בתשבחות על רבי רפאל ותפלתו, ונתפרסם המאורע ונעשה קידוש ה' גדול בקרב גויי האזור.

מעשי חכמי הספרדים

"שיבואו להתפלל בכותל..."

ילדה מארגנטינה סבלה במשך שבעה חודשים מחום גבוה וכאב רגלים עד שלא יכלה לעמוד על רגליה. הרופאים שלא הצליחו לאבחן מחלתה המליצו לפנות לרופא מומחה גדול בבוסטון. המצב הלך והחמיר וגם הרב פירר שליט"א המליץ לטוס לבוסטון.

הלכו לשאול בעצתו של הגאון **רבי חיים קנייבסקי שליט"א** והשיב: שלא תיסע אין בכך תועלת. שתבוא עם הוריה לארץ ישראל להתפלל בכותל המערבי". חזרו ושאלו: "האם הכוונה שיסעו לכותל המערבי... יתפללו ויחזרו?" השיב: "כן! שוב שאלו: "אולי כשיהיו כאן כדאי שידרשו ברופאים שבארץ?" ענה רבי חיים: "שיבואו להתפלל. אחר כך נראה".

ואכן הגיעו ההורים עם הילדה והתפללו בכותל המערבי. אח"כ עלו להתברך אצל רבי חיים, כעבור שבועיים הודיעו שהמחלה עברה והילדה בריאה לחלוטין.

כל משאלותיך

החוטא לחברו צריך לפייסו ולבקש מחילתו!

נלמד מהפסוק: "זיראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו ישתמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אותו ויצונו אל יוסף לאמר... אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשענו..." (פרק נ-טו, טז, יז)

ופירש רש"י (מהמד"ר): "מהו ויראו: הכירו במיתתו אצל יוסף, שהיו רגילים לסעוד על שולחנו של יוסף והיה מקרבן בשביל כבוד אביו, ומשמת יעקב לא קרבן". [ובתנחומא איתא: מה ראו שפחדו? ראו בעת שחזרו מקבורת אביהם שמברך על הנס שנעשה לו בבור שהשליכוהו בתוכו].

יסוד גדול כתב הפלא יועץ וזה לשונו: אם ציער חברו וחטא כנגדו בין בגופו בין בממונו בין בכבודו, אינו נמחל לו עד שירצהו. ואף אם הנחבל ימחול מעצמו ויעביר על מדותיו, וכמנהג העולם שאומרים בכל לילה "הריני מוחל וסולח לכל מי שהכעיס והקניט אותי", לא סגי בזה, דנהי שזה מועיל הרבה, אבל עכ"פ חיובא רמיא עליה דאיניש לעשות את מה שמוטל עליו ולרצות את חברו. עכ"ל.

ולכאורה פלא הוא: מדוע אם הנחבל מוחל מעצמו, צריך עדיין לרצות אותו? הרי מדובר שבאמת מוחל ובלב שלם ושוב אין לו כל תרעומת על הפוגע, ומה יש לו עוד לרצותו?!

אלא יסוד גדול כלול כאן, אותו ניתן ללמוד מאחי יוסף: נאמר בפסוק שיוסף אמר לאחיו: "ועתה אל תעצבו... כי למחיה שלחני... ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה..." הרי מפורש בתורה שיוסף העביר על מדותיו ומחל להם [וכמו שכתב רבי יהודה החסיד זצ"ל (בספר חסידים יא): אין חסיד אלא מי שעובר על מדותיו כשבאין בנ"א בפניו אשר חטאו... ועתה מתחרטים ומבקשים מחילה... ומוחל להם בלב שלם... וכן בני יעקב כשחטאו ליוסף מחל להם ולא השיב להם כגמולם...]. שהרי לא יתכן שיוסף דיבר ח"ו בפה ולבו בל עמו, כשאמר להם שהקב"ה הוא זה ששלח אותם לטובת כולם.

ואם כך הם פני הדברים, נשאלת השאלה, מדוע נזקקו אחי יוסף לחשוש אחרי מות אביהם ולבקש מחילה ג' פעמים אחרי שיוסף פייסם בכל מיני פיוסים והבהיר להם שהם לא עשו לו כל רעה?!

אלא בהכרח לומדים מכאן את יסודו של הפלא יועץ, שבקשת המחילה של הפוגע והפיוס לנפגע היא מטרה קדושה בפני עצמה, ואינה תלויה כלל בדעתו של הנפגע אם מחל או לא, שאף כי מחל צריך לבקש ממנו ממנו מחילה. ואף אם לא מחל, לא מבקשים יותר מ'ג' פעמים.

נשאל הגר"י זילברשטיין שליט"א: א: בחור נשתדך עם נערה, והנה למחרת הבחין הבחור כי אביה אדם קשה מאוד וראה שגם הכלה נמשכת בדעותיה אחריו. הוא הסיק מכך שלא ימצא איתם שפה משותפת והחליט לבטל את השידוך.

בנתיים קיבל הבחור הצעת שידוכין אחרת ובטרם בירך על המוגמר, ניסה הבחור לבקש ממנה מחילה ולא עלתה בידו משום שהיא נפגעה, כי זו לה הפעם השניה שעזובה מאותה סיבה. ועתה נפשו של הבחור בשאלתו: מה לעשות כדי שלא תהיה עליו קפידת הכלה ויוכל להקים בית נאמן בישראל.

הביא הרב זילברשטיין את תשובתו של הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א, שהבחור חייב לשלם את הבושת עפ"י הערכת בית דין כמה דמי בושת לכלה שעזובה פעמיים ויותר מזה אינו חייב.

אך הגר"ש אלשיב זצ"ל השיב, שאת הקנס וודאי יש עליו לשלם מדין בושת, אך עדיין עליו לחשוש מהנזק העלול לצאת ח"ו לחתן מאי-המחילה של הנפגעת. ועל זה עדיין לא יצא ידי חובה מתשלום הקנס, ולכן על הבחור לעשות כל ההשתדלות שבעולם כדי שהכלה תתפייס.

בקשת מחילה, פיוס וישועה...

מעשה מופלא אירע בביתו של הגאון רבי אברהם שאג זצ"ל: יום אחד הביאו לו סכום גדול של כסף שיופקד אצלו. הוא היה שקוע בתלמודו, והניח את הכסף בין דפי הספר שבידו ולאחר שסיים את עיונו הניח את הספר בארון הספרים.

כעבור זמן, הגיע בעל הפקדון לבקש פקדונו. אך רבי אברהם לא מצא את הפקדון במקום המיועד לפקדונו. עלה חשד בלבו שמא המשרתת שעבדה אז בביתו, היא שלקחה את הכסף... נאלץ רבי אברהם לשלם מכספו לבעל הפקדון.

והנה בערב פסח, כאשר ניקה רבי אברהם את ספריו מחשש חמץ, עלעל בדפי הספר שבו הניח את הפקדון ונפל הכסף לפניו. חרה הדבר לרבי אברהם על שחשד במשרתת. הוא קרא לה וסיפר לה כל שאירע ובבכי גדול פייסה וביקש ממנה מחילה על שחשד בכשרים ולא נתקרה דעתו עד שאמר לה שהוא מוכן לתת לה כל מה שתבקש ממנו.

המשרתת אמרה שמוחלת במחילה גמורה אך מבקשת: מכיון שעברו כבר חמש עשרה שנה אחר נשואיה ועדיין לא זכתה לילדים, לכן מבקשת היא ברכה להפקד בזרע של קיימא...

בירך אותה רבי אברהם והבטיח לה: "לשנה הבאה לעת כזאת את נפקדת..." וכך היה! את המעשה סיפרה בתה של אותה משרתת שנולדה מברכה זו, והוסיפה: "אמי השתוקקה כל חייה לבוא לארץ ישראל ולהשתטח על קברו של אותו צדיק. עתה זיכני השי"ת ובאתי למלאות רצון אמי".

עפ"י "האיש על החומה"

"פיוס והארת פנים" על שום מה?

היה זה בשנת תשכ"ג. תפלת שחרית הסתיימה, ומהיכל ישיבת חברון בשכונת גאולה יצא ראש הישיבה הגאון רבי יחזקאל סרנא זצ"ל כשאליו מתלווה תלמידו הגאון רבי נפתלי קרביץ שליט"א, והם עשו הילוכים לאט ובנחת לכיוון פאתי שכונת רוממה.

משחזר הרב קרביץ: לפתע מבחין ראש הישיבה שעל המדרכה שממול פוסע הרה"ח רבי יצחק מאיר לוי זצ"ל, שהיה אז חבר כנסת של אגוד"א. פנה אלי רבי יחזקאל ואמר: "הבה נעבור את הכביש. חפץ אני לברכו לשלום".

ואכן עברנו אל המדרכה שממול, שם פגשו השנים, כאשר רבי יחזקאל מצדו מאיר לו פנים בצורה בולטת, מתעניין בשלומם ובמעשיו ומברכו בחום ומעומק הלב.

התפלאתי מאוד - מספר הרב קרביץ - שכן זו לא היתה דרכו של ראש הישיבה. העזתי ושאלתי את מורי ורבי מה ראה על ככה להתאמץ במיוחד לרצות את הרי"מ לוי ולשמחו. נענה רבי יחזקאל והשיב לי דברים כהווייתן:

"לפני כעשור, כיהן רבי איצ'ה מאיר כשר בממשלה. הממשלה דאז קיבלה החטלה מסויימת שפגעה ביהדות החרדית. דעתי היתה אז שעל אגוד"י לפרוש מהממשלה ופעלתי בכל כוחי לשם כך יחד עם הגרא"י פינקל זצ"ל והגרא"ז מלצר זצ"ל. ואכן כך נעשה ואגוד"י פרשה, אף שדעתו של ר' איצ'ה מאיר לא היתה נוחה מכך וכדעתו צידדו חלק מגדולי התורה.

מאז מקנן בלבי החשש שהרי"מ לוי חש שפגעתי בו בכך שגרמתי לפרישתו מהממשלה, ועל כן חשוב היה לי לרצות אותו ולפייסו ולהאיר לו פנים.

מתוך ראיון עמו

להמתין ולזכור לבקש מחילה...

כאשר נכדתי של המשגיח הגה"צ רבי דוב יפה זצ"ל נהייתה בת מצוה, ביקש רבי דוב ממנה סליחה ומחילה על כך שכאשר היתה בת ארבע... התארח בביתם והכינו לילדה ביצה לאכול, ובטעות חשב המשגיח שהכינו את הביצה עבורו ואכל ונגרם מכך צער לילדה. זכר זאת המשגיח והמתין עד שתגדל ותהיה בת מצוה כדי לבקש את מחילה... (כי קטנים אינם בני מחילה הם).

חוי עבודת הימים

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

'האם הסיפור הבא דרמטי?'

להשיג עבורם הסעה - אך ללא הצלחה. חלפו שלוש דקות נוספות ולצדם עוצר רכב בן 8 מקומות, אך כמעט ריק. מסתבר שמדובר בזוג שנסעו לשבות במירון לבד, ללא הילדים. בדיוק באותו בוקר, לאחר שסיים הבעל אמירת 'שנים מקרא ואחד תרגום' החליט ביחד עם אשתו שהשבת צריכים להיות אצל "רַב שמעון"...

"הרגשנו שהאנשים הנפלאים האלה יצאו למירון רק למענינו" משחזרים בני המשפחה. הזוג העלו על רכבם שש נפשות, ולקחו אותם עד פתח הצימר במירון אותו הזמינה המשפחה ממודיעין-עילית מראש.

חלפה כרבע שעה ולצדם עוצרים שני רכבים נוספים. הראשון רכב בן חמש מקומות, בו היו בעל ואישה. השני רכב בן 9 מקומות בו נהגה אישה בַּגָּפָה. בעלי הרכבים היו שניהם מהיישוב הסמוך 'מצפה-נטופה' והכירו אחד את השני.

בעלת הרכב הגדול הבחינה במתרחש, אמרה שהיא בשמחה רוצה לעזור אך הבעיה שהיא מאוד ממהרת להגיע הביתה [המרחק בין מצפה נטופה למירון 25 ק"מ] ואז הבזיק לה פתרון: היא תמסור את הרכב הגדול שלה לנהג של הרכב הקטן, ואילו היא תיסע הביתה עם הנהגת של הרכב הקטן...

האיש אכן התנדב להסיע אותם. העמיס על הרכב הגדול את כל הציוד, כולל הנפשות שנותרו להמתין... הביא אותם עד פתח הצימר "והכל בהתנדבות, ברוגע, בסבלנות ובשמחה!"

* * *

במשך כל השבת, ובעצם עד היום, הם לא מפסיקים להתפעל הן מחסדי השי"ת שסיבב את העניינים בדיוק כך. מי יודע, האם כאשר היו יוצאים מוקדם יותר גם היה מזדמן להם רכב כזה גדול שיאסוף אותם משום-מקום? ממילא צריך תמיד להודות להשם, ולדעת שהכל לטובה!

ועוד תובנה חשובה מאוד: תיגשו בבקשה עם הסיפור הזה לאנשים ותשאלו אותם האם זה סיפור דרמטי? מסתבר שרוב האנשים יחפשו הגדרה אחרת: מחזק! מפעים! מרגש!

ואתם יודעים למה זה לא דרמטי? כי רק אם סיפור כזה היה מתרחש אי-שם בארה"ב, או במדינה אחרת, הוא היה דרמטי. כי שם יכול אדם להמתין לעזרה במשך שבועיים רצופות ואף אחד לא יעזור לעזור לו!

במילים אחרות: ככל שהסיפור פחות דרמטי - הוא בעצם הרבה יותר דרמטי. רק אצלנו פשוט וברור שעוצרים בדרך, לעזור, לסייע, להסיע משפחה גדולה, לסחוב להם את הציוד - גם אם מדובר ביום שישי קצר ומלחיץ. אכן, מי כעמך ישראל!

לקראת שבת-קודש פרשת חיי-שרה תש"פ, התעתדה משפחת 'אינטרטור' ממודיעין-עילית לשבות באתרא קדישא מירון. לקראת הנסיעה הם תרו אחר רכב גדול, כזה שיהיה בו מקום הן לבני המשפחה והן למזון ולציוד שתכננו לקחת עימם. הם מצאו רכב מתאים, אך ביום חמישי נודע להם שהרכב לא כשיר לנסיעה. יצאו שוב למסע חיפושים, ובליל-שישי השיגו טנדר מספיק גדול.

מכיוון שמדובר ביום שישי חורפי - היום קצר והמלאכה מרובה - תוכננה היציאה מוקדם מאוד בבוקר. אך שורה של עיכובים גרמה להם להתניע רק בשעה 10:30. הם האמינו בלב שלם שאם זה מה שהתרחש, כנראה שזו השעה הטובה ביותר לצאת למירון. וכך מצאו את עצמם נפשות רבות בלי עין הרע, עם אוכל לשבת בשפע רב, מצפינים והולכים.

* * *

150 קילומטרים מפרידים בין מודיעין-עילית למירון, אך רק אבותינו שעלו לשם על חמורים ספרו את הקילומטרים. כיום לוחצים על דוושת הגז וגומאים את הדרך במהירות.

האמנם? כבר באמצע הדרך התנהג הטנדר כמו חמור עייף - בואכה מירונה בימים ההם - והחל לגנוח. המאמץ היה גדול מידי עבורו, אך הוא המשיך לנסות. בצומת גולני החליט הטנדר שהיה מספיק. אז הם עצרו אותו בצד ונתנו לו לנוח. אם היה מדובר בחמור אמיתי הם גם היו מאכילים ומשקים אותו, אבל הוא לא ביקש.

בתום מנוחה קצרה הוחלט לחדש את המסע, אך הטנדר לא נענה למשימה. בני המשפחה התחילו להפעיל סגולות. דבר ראשון אמרו תהלים, ביקשו עזרה מהשם. בהמשך הודו לקב"ה מראש על החסד שהוא עתיד לעשות עימם, הפרישו צדקה וקיבלו עליהם קבלות. כל המאמץ היה מרוכז למטרה אחת: שתגיענו למחוז חפצנו לחיים לשמחה ולשלום!

ואכן, הטנדר לא נשאר אדיש. סוף-סוף, לאחר מאמצים מרובים, הסכים להתניע. יצאו לדרך בששון אך כעבור ארבעה קילומטר החל לצאת עשן מהמנוע ולחדור לתוך הרכב!

בחסדי השם, שוּלֵי הכביש במקום התאימו לעצירה מיידי - ללא סיכון או הפרעה לתנועה - וזה בדיוק מה שהם עשו. נמלטו מהרכב, יחד עם כל הציוד השבתי. רק תתארו לכם איך נראית "יציאת מצרים" של נפשות רבות מתוך רכב מעשן...

* * *

אם יציאת מצרים עברה בשלום, השאלה המרכזית נותרה בעינה: כיצד מגיעים עכשיו לארץ-חמדה, לציון המצוינת במירון... אבל כמעט מיד עצר להם רכב. הנהג נוכח בבעיה וניסה

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

לרפואת: מיכאל בן לאה, דניאל משיח בן תמר